

12.12.2023

Asia/4

§ 275

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tulosbudjetti 2024

HEL 2023-015100 T 02 02 00

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti

1. hyväksyä liitteenä 1 olevan kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tulosbudjetin vuodelle 2024.
  2. merkitä tiedoksi liitteenä 2 olevan talousarvion kasvatuksen ja koulutuksen toimialan osalta sekä liitteenä 3 olevat kaupunginhallituksen 11.12.2022 hyväksymät vuoden 2024 talousarvion noudattamisohjeet.
  3. oikeuttaa toimialajohtajan päättämään käyttötalouden ja investointien kokonaismäärärahojen puitteissa määrärahojen vastuuhenkilöt ja heidän määrärahansa ja tarkistamaan niitä tarvittaessa. Lautakunnalle on raportoitava määrärahojen tarkistamisista talousarvion toteutumisen yhteudessa.
  4. että toimialajohtajan tulee valmistella lautakunnan käsiteltäväksi perusteltu esitys kaupunginvaltuustolle ylitysoikeudesta, jos kokonaismääräraha ei ennusteiden mukaan riitä sopeuttamistoimista huolimatta.
  5. hyväksyä kaupungin hallintosäännön 15 luvun 1 §:n nojalla yhteisöjen tukemiseen varatun määrärahan käyttösunnitelman seuraavasti:
    - Iltapäivätoiminnan avustukset 11 890 000 euroa
    - Helsingin Rudolf Steiner-koulun tilavuokra 1 500 000 euroa
    - Yksityisten koulujen tonttivuokrien tukeminen 811 000 euroa
    - Helsingin seudun kesäyliopistosäätiön avustus 157 000 euroa
    - Vapaan sivistystyön avustukset 80 000 euroa
    - HERO ry, Helsingin seudun erilaiset oppijat ry 24 000 euroa
    - Helvary ry, Helsingin vanhempainyhdistysten alueyhdistys 4 000 euroa
- Euromäärät ovat enimmäismääriä.
6. oikeuttaa hallintojohtajan yhdessä ao. palvelukokonaisuuden johtajan kanssa hyväksymään talousarvion määrärahojen puitteissa Helsingin-

gin kaupungin palvelukeskusliikelaitokselta tilattavien ei-kilpailutettujen ruokapalvelujen tilaamista ja tuottamista koskevat sopimukset, joissa määritellään toimialan, koulujen ja tuottajan väliset vastuut sekä palvelujen sisältö ja laatu.

7. oikeuttaa Stadin ammattiopiston johtavan rehtorin tekemään oppilaitoksen käyttösuunnitelman puitteissa Helsingin kaupungin palvelukeskusliikelaitoksen kanssa palvelusopimukset, joiden tulee perustua hallintojohtajan ja palvelukokonaisuuden johtajan hyväksymään kokonaisuopimukseen.

8. oikeuttaa hallintojohtajan hyväksymään tulosbudjettiin varattujen määrärahojen ja Helsingin palvelut oy:n kanssa solmitun määräaikaisen sopimuksen puitteissa koulujen ja oppilaitosten ilta- ja vapaa-ajankäytön palvelujen tilaukset.

9. oikeuttaa hallintojohtajan tekemään tulosbudjettiin varattujen määrärahojen puitteissa toimialan talous- ja palkkahallintopalveluja koskevan sopimuksen vuodeksi 2024 kaupungin taloushallintopalvelujen (Talpa) kanssa.

Käsittely

Asian aikana oli kuultavana talous- ja suunnittelujohtaja Tero Vuontisjärvi. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijän muutettu ehdotus

Satu Järvenkallas: Pykälä kappalenumero (64) poistetaan.
Poistetaan: Tuottavuuden kehittämistä ja siihen liittyviä toimenpiteitä tulevalla suunnittelukaudella 2024-2026 on kuvattu tulosbudjetin kappaleessa kolme.

Liitteessä 1:
sivun 9 kuva otsikoineen poistetaan

Liitteeseen 1 lukuun 3 Tuottavuuden kehittäminen (s. 9) viimeiseksi uudeksi kappaleeksi lisäys: Tulosbudjettiin sisältyvät lautakunnan osana talousarvioehdotustaan hyväksymät tuottavuustoimenpiteet lukuun ottamatta budjettisovun kirjausten mukaisesti oppilaiden määrän lisäämistä suhteessa opettajiin tai ammatillisen koulutuksen lähiopetustuntien vähentämistä.

Tuottavuustoimenpiteet 2024 tulosbudjetissa ovat:
-Varhaiskasvatuksessa sairauspoissaolojen vähentämisellä ja henkilöstön tasaisemmalla kohdentamisella alueiden ja yksiköiden välillä

- Perusopetuksessa S2-opetuksen tehostamisella.
- Lukiokoulutuksessa verkkokurssitarjonnan ja ristiinopiskelun lisäämisellä
- Vapaassa sivistystyössä vähentämällä erillisten luennoitsijoiden käyttöä
- Hallinnossa mm. tehostamalla irtokalusteiden kierrätystä ja nostamalla automaattisesti käsiteltävien laskujen osuutta.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi esittelijän muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Tero Vuontisjärvi, talous- ja suunnittelujohtaja, puhelin: 310 80295
tero.vuontisjarvi(a)hel.fi
Anna Lyra-Katz, johtava erityissuunnittelija, puhelin: 310 86706
anna.lyra-katz(a)hel.fi
Anna-Riitta Tarkkala-Hellström, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 86442
anna.tarkkala-hellstrom(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kasko TB 2024
- 2 Kasko TA 2024
- 3 talousarvion noudattamisohjeet 2024

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää

1. hyväksyä liitteenä 1 olevan kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tulobudjetin vuodelle 2024.
2. merkitä tiedoksi liitteenä 2 olevan talousarvion kasvatuksen ja koulutuksen toimialan osalta sekä liitteenä 3 olevat kaupunginhallituksen 11.12.2022 hyväksymät vuoden 2024 talousarvion noudattamisohjeet.
3. oikeuttaa toimialajohtajan päättämään käyttötalouden ja investointien kokonaismäärärahojen puitteissa määrärahojen vastuuhenkilöt ja heidän määrärahansa ja tarkistamaan niitä tarvittaessa. Lautakunnalle on raportoitava määrärahojen tarkistamisista talousarvion toteutumisenusteidensuhteiden yhteydessä.

4. että toimialajohtajan tulee valmistella lautakunnan käsiteltäväksi perusteltu esitys kaupunginvaltuustolle ylitysoikeudesta, jos kokonaisuudessa määräraha ei ennusteiden mukaan riitä sopeuttamistoimista huolimatta.

5. hyväksyä kaupungin hallintosäännön 15 luvun 1 §:n nojalla yhteisöjen tukemiseen varatun määrärahan käyttösuunnitelman seuraavasti:

- Iltapäivätoiminnan avustukset 11 890 000 euroa
- Helsingin Rudolf Steiner-koulun tilavuokra 1 500 000 euroa
- Yksityisten koulujen tonttivuokrien tukeminen 811 000 euroa
- Helsingin seudun kesäyliopistosäätiön avustus 157 000 euroa
- Vapaan sivistystyön avustukset 80 000 euroa
- HERO ry, Helsingin seudun erilaiset oppijat ry 24 000 euroa
- Helvary ry, Helsingin vanhempainyhdistysten alueyhdistys 4 000 euroa

Euromäärät ovat enimmäismääriä.

6. oikeuttaa hallintojohtajan yhdessä ao. palvelukokonaisuuden johtajan kanssa hyväksymään talousarvion määrärahojen puitteissa Helsingin kaupungin palvelukeskusliikelaitokselta tilattavien ei-kilpailutettujen ruokapalvelujen tilaamista ja tuottamista koskevat sopimukset, joissa määritellään toimialan, koulujen ja tuottajan väliset vastuut sekä palvelujen sisältö ja laatu.

7. oikeuttaa Stadin ammattiopiston johtavan rehtorin tekemään oppilaitoksen käyttösuunnitelman puitteissa Helsingin kaupungin palvelukeskusliikelaitoksen kanssa palvelusopimukset, joiden tulee perustua hallintojohtajan ja palvelukokonaisuuden johtajan hyväksymään kokonaisuopimukseen.

8. oikeuttaa hallintojohtajan hyväksymään tulosbudjettiin varattujen määrärahojen ja Helsingin palvelut oy:n kanssa solmitun määräaikaisten sopimusten puitteissa koulujen ja oppilaitosten ilta- ja vapaa-ajankäytön palvelujen tilaukset.

9. oikeuttaa hallintojohtajan tekemään tulosbudjettiin varattujen määrärahojen puitteissa toimialan talous- ja palkkahallintopalveluja koskevan sopimuksen vuodeksi 2024 kaupungin taloushallintopalvelujen (Talpa) kanssa.

Esittelijän perustelut

1. Yleistä

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 22.11.2023 kaupungin talousarvion vuodeksi 2024 ja taloussuunnitelman vuosille 2025-2026. Liitteenä 2 on tiedoksi hyväksytty talousarvio kasvatuksen ja koulutuksen toimialan osalta.

Kaupungin hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 2 momentin 4 kohdan mukaan toimialalautakunta päättää alaiselleen toimialalle tulosbudjetin.

Talousarviossa ei ole kasvatuksen ja koulutuksen toimialaa koskevia rakenteellisia muutoksia.

Tulosbudjetin valmistelun pohjana on ollut kasvatus- ja koulutuslautakunnan 12.9.2023 hyväksymä vuoden 2024 talousarvioehdotus huomioiden sen jälkeisessä talousarviokäsittelyssä siihen päätetyt muutokset.

Tulosbudjettivalmistelun yhteydessä toimiala on tarkistanut asiakasmääräennusteet. Lisäksi on tehty määrärahasiirtoja eri palvelukokonaisuuksien ja palveluiden välillä siten, että määrärahat kohdentuvat sinne, missä kustannuksetkin syntyvät.

Tulosbudjetin tavoitteet ovat talousarviossa lautakunnan talousarvioehdotuksen mukaisia. Siksi seuraavassa keskitytään määrärahamuutoksiin ja niiden kohdentumiseen budjetin sisällä.

Kaupunginhallitus hyväksyi 11.12.2023 vuoden 2024 talousarvion noudattamisohjeet. Ohjeet ovat lautakunnalle tiedoksi liitteenä 3 siinä muodossa, kun kaupunginhallitus jätti ne pöydälle 4.12. Mikäli 11.12. käsittelyssä on tullut ohjeisiin jotain muutoksia, ne raportoidaan lautakunnalle suullisesti kokouksessa.

Tulosbudjetissa ei ole varauksia talousarvion ulkopuolisella rahoituksella rahoitettaviin hankkeisiin, jotka kirjaantuvat samaan talousarviokohtaan yhdessä sotepe-tulojen ja menojen kanssa.

2. Muutokset verrattuna lautakunnan talousarvioehdotukseen

Tulosbudjetin käyttötalouden tuloarvio on lautakunnan talousarvioehdotuksen mukainen.

Tulosbudjetin käyttötalouden määrärahat ylittävät lautakunnan talousarvioehdotuksen 17 miljoonalla eurolla eli 1,1 %.

Investointimäärärahat eli irtaimen omaisuuden hankintoihin tarkoitetut määrärahat ylittävät lautakunnan talousarvioehdotuksen 4 miljoonalla eurolla eli 10 %.

2.1. Käyttötalouden määrärahamuutokset

Talousarviossa 2024 määrärahoja lisättiin 17 miljoonaa euroa verrattuna lautakunnan talousarvioehdotukseen.

KASKO yhteensä	TAE 2024	TB 2024	Muutos eur	Muutos %
Toimintatulot	62 198 000	62 198 000	0	0,0 %
Toimintamenot	1 494 580 000	1 511 580 000	17 000 000	1,1 %
Toimintakate	-1 432 382 000	-1 271 094 000	-161 288 000	11,3 %

Kaupunginhallituksen poliittisten ryhmien neuvotteluiden pohjana ollut talousarvioehdotusluonnos oli 1 miljoonaa euroa pienempi kuin lautakunnan hyväksymä ehdotus. Vähennys perustui kaupunkitasoisesti alentuneeseen palkkojen sivukuluarvioon.

Poliittisten ryhmien neuvottelujen tuloksena toimialan määrärahaa lisättiin edellä mainittuun pohjaedotukseen verrattuna 18 miljoonaa euroa. Lisäys on kohdennettu tulosbudjetissa talousarviokohtaan Kaupungin tuottamat palvelut eli määrärahat kohdentuvat kaupungin itse järjestämien kasvatusta- ja koulutuspalveluiden rahoittamiseen.

Kohdennuksissa on huomioitu poliittisten ryhmien kirjaukset lisäresursien kohdentamisesta:

- 12 miljoonaa euroa perustoiminnan vahvistamiseen (sis. 2,6 miljoonaa euroa sen varmistamiseksi, että oppilaiden määrä suhteessa opettajiin ei kasva ja 0,7 miljoonaa euroa ammatilliseen koulutukseen)
- 4 miljoonaa euroa segregaaation vastaisen työn vahvistamiseen tarveperustaisen rahan kautta (esim. erityisopettajat ja kouluvalmentajat)
- 2 miljoonaa euroa varhaiskasvatukseen ammattilaisten veto- ja pito-voiman vahvistamiseen (Varekory -linjaukset)

2.2. Investointimäärärahojen muutokset

Investointimäärärahat ylittävät lautakunnan talousarvioehdotuksen 4 miljoonalla eurolla.

Lisäys johtuu vuodelta 2023 vuodelle 2024 siirtyvistä hankinnoista. Kaupungin uuden käytänteen mukaan siirtyviä hankintoja ei enää haeta ylitysoikeutena, vaan ne lisätään toimialojen ilmoitusten mukaan seuraavan vuoden talousarvion päälle.

KASKO yhteensä	TAE 2024	TB 2024	Muutos eur	Muutos %
Investoinnit yhteensä	40 242 000	44 278 000	4 036 000	10,0 %
Tietotekniikkainvestoinnit	26 382 000	28 162 000	1 780 000	6,7 %
Muut investoinnit	13 860 000	16 116 000	2 256 000	16,3 %

3. Muutokset verrattuna vuoden 2023 tulosbudjettiin

3.1. Käyttötalouden määrärahamuutokset

Vuoden 2023 tulosbudjettiin verrattuna käyttötalouden tulot laskevat 7,5 miljoonaa euroa eli 10,8 % %. Laskusta noin 3,3 miljoonaa tapahtuu kaupungin tuottamissa palveluissa lähinnä varhaiskasvatusmaksujen alenemisesta johtuen ja noin 4,2 miljoonaa sotepe-palveluissa. Koska kehitysvammaisten iltapäivätoiminta on täsmentynyt kaupungin toiminnaksi, sotepe ei rahoita niiden järjestämistä, mikä vastaavasti tiputtaa toimialan tulokertymää.

Käyttötalouden määrärahat kasvavat vuoteen 2022 verrattuna noin 91,3 miljoonalla eurolla eli 6,4 %.

KASKO yhteensä	TB 2023	TB 2024	Muutos €	Muutos %
Toimintatulot	69 720 000	62 198 000	-7 522 000	-10,8 %
Toimintamenot	1 420 276 000	1 511 580 000	91 304 000	6,4 %
Toimintakate	-1 186 287 000	-1 271 094 000	-84 807 000	7,1 %

Määrärahaliisäysten kohdentaminen on eritelty talousarviokohdittaisissa taulukoissa ja tarkemmin kohdassa 4.

Kaupungin tuottamat palvelut	TB 2023	TB 2024	Muutos €	Muutos %	Keskeisimmät muutosta selvitävät tekijät
Toimintatulot	45 920 000	42 628 000	-3 292 000	-7,2 %	Kasvu aiheuttavat asiakas määrän kasvu, vuokramuutokset, tpp-rahankasvu, lakisääteiset muutokset, palkankorotukset ja hintatas on nousu.
Toimintamenot	1 232 207 000	1 313 722 000	81 515 000	6,6 %	
Toimintakate	-1 186 287 000	-1 271 094 000	-84 807 000	7,1 %	

Korvaukset ja avustukset	TB 2023	TB 2024	Muutos €	Muutos %	Keskeisimmät muutosta selvitävät tekijät
Toimintatulot					Asiakas määrän kasvu, yksityisen hoidon tuen korotukset, yksityisten koulujen vuokratulot
Toimintamenot	164 269 000	178 288 000	14 019 000	8,5 %	
Toimintakate					

Sotepe ja ulkoisesti rahoitettu toiminta	TB 2023	TB 2024	Muutos €	Muutos %	Keskeisimmät muutosta selvitävät tekijät
Toimintatulot	23 800 000	19 570 000	-4 230 000	-17,8 %	Lakisääteiset muutokset opiskeluhoitoon mitoituksessa, asiakas määrän kasvu, palkkojen ja hintatas on nousu, kehitysvammaisten iltapäivätoiminnan siirto kaupungin tuottamiin palveluihin.
Toimintamenot	23 800 000	19 570 000	-4 230 000	-17,8 %	
Toimintakate	0	0	0		

3.2. Investointimäärärahojen muutokset

Investointimäärärahat kasvavat 10,7 miljoonalla eurolla vuoden 2023 tulosbudjettiin verrattuna.

KASKO yhteensä	TB 2023	TB 2024	Muutos eur	Muutos %
Investoinnit yhteensä	33 601 000	44 278 000	10 677 000	31,8 %
Tietotekniikkainvestoinnit	18 141 000	28 162 000	10 021 000	55,2 %
Muut investoinnit	15 460 000	16 116 000	656 000	4,2 %

Kasvu kohdentuu tietotekniikkainvestointeihin ja johtuu pääosin kaupungin varautumissuunnitelmien mukaisista investointivaroista oppilaskoneisiin. Lisäyksestä 4 miljoonaa euroa johtuu vuodelta 2023 vuodelle 2024 siirtyvistä hankinnoista. Kaupungin uuden käytänteen mukaan siirtyviä hankintoja ei enää haeta ylitysoikeutena, vaan ne lisätään toimialojen ilmoitusten mukaan seuraavan vuoden talousarvion päälle.

4. Määrärahalisäysten kohdennukset tulosbudjetissa

Investointimäärärahojen kasvu on kerrottu edellisessä kohdassa ja liittyy siis ainoastaan kaupungin varautumissuunnitelmaan ja vuodelta 2023 siirtyviin hankintoihin. Seuraavassa kerrotaan siksi vain käyttötalousmäärärahalisäysten kohdennukset tarkemmin.

Tulosbudjetin määrärahoissa on varauduttu rahoittamaan ennakoidun asiakasmäärän palvelutarpeet, vuokrien korotukset, valtakunnalliset ja kaupungin päättämät palkantarkistukset ja muu hintatason yleinen nousu, lakisääteisten velvoitteiden muutokset, kaupungin erillispäätösten aiheuttamat lisäkustannukset sekä poliittisten ryhmien kirjaukset.

4.1. Perustoiminnan vahvistaminen ja tarveperustaisen rahoituksen lisäys (76 miljoonaa euroa)

Lisäys on kohdennettu seuraavasti:

- Tilavuokramenot kasvavat 26 miljoonaa euroa. Tähän sisältyy inflaatiotarkistus
- Valtakunnallisiin sopimukseen ja kaupungin palkkakehitysohjelmaan perustuvat palkkaratkaisut lisäävät henkilöstömenoja arviolta 15,6 miljoonaa euroa.
- Asiakasmäärän ja -rakenteen muutos 13 miljoonaa euroa, johon sisältyvät henkilöstökulut (sisältäen sen, että perusopetuksessa oppilaiden määrä suhteessa opettajiin ei muutu, eikä ammatillisen koulutuksen taito- ja tietopajojen lähiopetustunteja vähennetä)
- Hintatason nousu ilman tilavuokria 10,2 miljoonaa euroa
- Yksityisen hoidon Helsinki-lisän korotus ja edellisen korotuksen vuoden 2024 kustannusvaikutukset 3 miljoonaa euroa
- 4 miljoonaa euroa segregatian vastaisen työn vahvistamiseen tarveperustaisen rahan kautta (esim. erityisopettajat ja kouluvalmentajat)
- Opiskeluhuollon lakimuutoksesta johtuvat henkilöstön mitoitusmuutokset 2,2 miljoonaa euroa

- 2 miljoonaa euroa varhaiskasvatuksen ammattilaisten veto- ja pito-voiman vahvistamiseen (Varekory-linjaukset).

4.2. Lainsäädännön muutoksien aiheuttamat lisämenot (3,7 miljoonaa euroa)

Tulosbudjetissa on huomioitu seuraavat lainsäädännön muutoksista aiheutuvat lisäkustannukset:

- Varhaiskasvatuksen kolmitasoisien tuen toteuttaminen 1,4 miljoonaa euroa.
- Varhaiskasvatuslain edellyttämä asteittainen henkilöstörakenteen muutos mukaan lukien pätevöittämisskoulutukset 1,0 miljoonaa euroa.
- Työllisyydenhoidon kuntakokeilu 0,6 miljoonaa euroa.
- Maahanmuuttajataustaisten kotivanhempien KOTIVA-toiminta 0,25 miljoonaa euroa.
- Kouluvalmentajatoiminnan laajentaminen perusopetuksessa 0,2 miljoonaa euroa.
- Oppivelvollisuuden laajentuminen 0,1 miljoonaa
- Maksuttomien opiskelijoiden yo-koemaksut sekä Resson IB-lukion final examination -koemaksut 0,1 miljoonaa euroa

4.3. Kaupungin päätöksiin perustuvat lisämenot (11,6 miljoonaa euroa)

Kaupungin päätöksistä kustannusvaikutuksiltaan merkittävin on henkilöstön työmatkaetuuksien sekä liikunta- ja kulttuurietuuksien kustannusten siirto toimialojen menoiksi:

- Henkilöstön työmatkaetu sekä liikunta- ja kulttuurietu 5,6 miljoonaa euroa
- Digihelsinki Oy:n kustannusten kasvu 4,3 miljoonaa euroa, josta kaupunkiyhteisten menojen osuus on noin 3 miljoonaa euroa
- Yksityisten koulujen vuokrat 1,7 miljoonaa euroa

5. Tuottavuustoimenpiteet

Tuottavuustoimenpiteillä pyritään kaupunkistrategian mukaisesti pitämään menokasvua tulevina vuosina hallittuna. Vuoden 2024 tulosbudjetti ei poliittisten ryhmien kirjausten mukaisesti sisällä tuottavuustoimenpiteitä, jotka nostaisivat perusopetuksessa oppilaiden määrää suhteessa opettajiin tai vähentäisivät ammatillisen koulutuksen taito- ja tietopajojen lähiopetustunteja.

12.12.2023

Asia/4

6. Tulosbudjetin vaikutusten arviointi

Kaupunginvaltuuston hyväksymään talousarvioon sisältyy vaikutusten arviointi. Koska tulosbudjetti on tarkennettu käyttösuunnitelma talousarviosta, sama vaikutusten arviointi pätee myös siihen. Kasvatuksen ja koulutuksen osuus talousarviosta vaikutusten arviointeineen on liitteenä kaksi.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Tero Vuontisjärvi, talous- ja suunnittelujohtaja, puhelin: 310 80295
tero.vuontisjarvi(a)hel.fi
Anna Lyra-Katz, johtava erityissuunnittelija, puhelin: 310 86706
anna.lyra-katz(a)hel.fi
Anna-Riitta Tarkkala-Hellström, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 86442
anna.tarkkala-hellstrom(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kasko TB 2024
- 2 Kasko TA 2024
- 3 talousarvion noudattamisohjeet 2024

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano